

SOPRONI
EGYETEM

LÁMFALUSSY SÁNDOR
KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI
KAR

A mesterséges intelligencia szerepe a fenntartható gazdasági döntésekben

XVII. SOPRONI PÉNZÜGYI NAPOK
pénzügyi, adózási és számviteli szakmai és tudományos konferencia

Szerkesztők: Széles Zsuzsanna, Szóke Tünde Mónika

A mesterséges intelligencia szerepe a fenntartható gazdasági döntésekben

XVII. SOPRONI PÉNZÜGYI NAPOK
pénzügyi, adózási és számviteli szakmai és tudományos konferencia
Sopron, 2023. október 11-13.

KONFERENCIAKÖTET

Szerkesztők:

Széles Zsuzsanna – Szőke Tünde Mónika

SOPRONI EGYETEM KIADÓ
Sopron, 2023

Közreadja:
SOPRONI EGYETEM
LÁMFALUSSY SÁNDOR KÖZGEZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

Felelős kiadó: Prof. Dr. Fábián Attila
a Soproni Egyetem rektora

Szerkesztők:
Széles Zsuzsanna – Szőke Tünde Mónika

Lektorok:
Baranyi Aranka Papp-Váry Árpád
Dióssi Katalin Széles Zsuzsanna
Jankó Ferenc Szóka Károly
Koloszár László Tóth Balázs István
Kópházi Andrea Varga József
Mészáros Katalin

Technikai szerkesztő:
Takács Eszter

Borítókép:
Creator Nightcafe Studio (2023)

ISBN 978-963-334-495-8 [pdf]
DOI: 10.35511/978-963-334-495-8

Támogatók:

Magyar Könyvnyomtatási Kamara

Creative Commons licenc: BY-NC-SA 2.5

Nevezd meg! Ne add el! Így add tovább! 2.5 Hungary
Attribution - Non commercial - Share Alike 2.5 Hungary

TARTALOM

ÚJ IRÁNYOK A MARKETINGBEN ÉS A HUMÁNERŐFORRÁS- MENEDZSMENTBEN.....5

**Van-e még létjogosultsága a pénzügyi edukációnak a TikTokon? –
elemzés a Soproni Egyetem pénzügyi tudatosság kampányain
keresztül**

PIRGER Tamás – LIPTÁK Katalin – HORVÁTH Kata 6

**Mesterséges intelligencia a HR folyamatok, főként a toborzás
támogatásában**

DIÓSSI Katalin – MIKÁCZÓ Andrea 16

Vásárlási szokások vizsgálta COVID idején

HACKL János..... 30

**A szarvasgomba-termékek értékesítését meghatározó trendek és az
eladást támogató digitalizációs lehetőségek**

JÁMBORI Zsuzsanna – BEDNÁRIK Éva..... 48

**Drónos megfigyelések lehetőségei a katasztrófavédelem és
tűzvédelem területén**

*TAKÁTS Alexandra – BEDNÁRIK Éva – NÉMETH Nikoletta –
KOLOSZÁR László..... 72*

A DIGITALIZÁCIÓ TÉRHÓDÍTÁSA A PÉNZÜGYEKBEN94

**A pénzügyi tudatosság érvényesülése a zöld pénzügyi megoldások
terén**

BARANYI Aranka – ZSIGRAI Hanna – SZÉLES Zsuzsanna..... 95

Drónok a logisztikai folyamatokban

MÉSZÁROS Katalin – NÉMETH Nikoletta..... 107

**A fenntarthatóság szempontjainak való megfelelés egy hazai bank
fenntarthatósági jelentéseinek tükrében**

RESPERGER Richárd..... 125

**Készletgazdálkodási mutató innovatív vizuális ábrázolása
a logisztika 4.0 és a digitalizáció eszközeivel – esettanulmány**

BALÁZS-KALÁSZ Adrienn..... 151

Zöld pénzügyi lehetőségek szempontjai az iszlám bankrendszerben

VARGA József – NÉMETH Alexandra..... 168

ZÖLD GAZDASÁGFEJLESZTÉS – FENNTARTHATÓ MEGOLDÁSOK.....	184
Pénzügy–számvitel szakos hallgatók és szakemberek korrupció- észlelésének a vizsgálata	
<i>KERÉKGYÁRTÓ Csaba – KÁSA Richárd.....</i>	<i>185</i>
Magyarország felkészültsége az MI hatékony felhasználására az elmúlt tíz év versenyképességi adatai alapján	
<i>FÜLÖP Katalin.....</i>	<i>198</i>
Az automatizmus okozta torzítások megjelenése a könyvvizsgálói kockázatokban	
<i>HEGEDŰS Mihály – KILLIK László – KÁSA Adrienn.....</i>	<i>219</i>
Összeegyeztethető-e a gazdasági növekedés és környezetvédelem?	
<i>FEJES Judit Katalin.....</i>	<i>239</i>
Az alulról jövő kezdeményezések szerepe a térségi fenntarthatóságban – a 10 millió Fa Alapítvány példáján	
<i>FEJES Judit Katalin.....</i>	<i>256</i>
A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ÉS A FENNTARTHATÓSÁG MEGJELENÉSE A PÉNZÜGYEKBE.....	272
Árupiaci termékek árfolyamelőrejelzése korszerű eszközökkel átmeneti gazdasági időszakban	
<i>VANCSURA László – TATAY Tibor – BAREITH Tibor.....</i>	<i>273</i>
A bankok és a fintech cégek digitalizációs versenye a 4P elemzés szemszögéből	
<i>POCSAI Erzsébet.....</i>	<i>287</i>
Digital Reality and Identity: An Evolutionary Analysis of Virtual Influencer Lil Miquela	
<i>PAULOVICS, Ágnes.....</i>	<i>309</i>
Számviteli digitalizáció és a fenntarthatóság kapcsolata	
<i>TANGL Anita – BRINGYE Bernadett – VÖRÖS Gyula – VAJNA István.....</i>	<i>338</i>
A lakosság megtakarítási hajlandósága a 205/2023 (V.31) kormányrendelet tükrében	
<i>WOLF Amanda.....</i>	<i>355</i>
A mesterséges intelligencia és lean menedzsment szerepe a fenntartható gazdasági döntésekben	
<i>VAJNA István – SOMOGYI Gábor – TANGL Anita.....</i>	<i>373</i>

A pénzügyi tudatosság érvényesülése a zöld pénzügyi megoldások terén

BARANYI Aranka¹ – ZSIGRAI Hanna² – SZÉLES Zsuzsanna³

Absztrakt: A fenntarthatóság, fenntartható gazdálkodás, működés az egyik leggyakrabban keresett kifejezések a világhálón. Felmerülhet a kérdés, hogy a pénzügyek terén miként tudnak érvényesülni a fenntarthatóság szempontjai. Napjaink egyik legnagyobb kihívásaként jelenik meg az erőforrások elérése, hatékony felhasználása. Az európai országok háztartásainak, vállalatainak az energia elérése, felhasználása kulcsfontosságú kérdéssé vált az orosz ukrán háború kirobbanásától kezdődően. Kutatásunkban arra kerestük a választ, hogy a fenntarthatóság szempontjai miként érvényesülnek a pénzügyi megoldásokban, az általunk megkérdezett fiatalok hogyan látják ezen zöld pénzügyi megoldások jelenét és jövőjét.

Kulcsszavak: fenntarthatóság, pénzügyi attitűd, zöld pénzügyi megoldások, szemlélet formálás

JEL-kódok: D12, D14

Financial awareness in green financial solutions

Abstract: Sustainability, sustainable management and operations are some of the most frequently searched terms on the World Wide Web. The question may arise how sustainability can be addressed in the field of finance. One of today's greatest challenges is to achieve efficient use of resources. For households and businesses in European countries, access to and use of energy has become a key issue since the outbreak of the

¹ Dr. Baranyi Aranka PhD egyetemi docens [Associate Professor]
Soproni Egyetem Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar
[University of Sopron Alexandre Lamfalussy Faculty of Economics]
(baranyi.aranka@uni-sopron.hu)

² Zsigrai Hanna egyetemi hallgató [Student]
Soproni Egyetem Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar
[University of Sopron Alexandre Lamfalussy Faculty of Economics]
(zsigraihanna2002@gmail.com)

³ Prof. Dr. Széles Zsuzsanna PhD egyetemi tanár [Professor]
Soproni Egyetem Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar
[University of Sopron Alexandre Lamfalussy Faculty of Economics]
(szeles.zsuzsanna@uni-sopron.hu)

Russian war in Ukraine. In our research, we sought to find out how sustainability aspects are reflected in financial solutions and how the young people we interviewed see the present and future of these green financial solutions.

Keywords: sustainability, financial attitudes, green financial solutions, attitude formation

JEL Codes: D12, D14

Bevezetés

Napjaink egyik legnagyobb társadalmi kihívása a fenntartható működés biztosítása, nem csak a jelenkor számára, de a jövőbeli generációk számára is. Mindazon javakat, melyeket nap mint nap használunk szükséges biztosítani a jövő nemzedéke számára is. A fenntarthatóság érvényesülése az élet valamennyi területén előtérbe került, legyen szó termelésről, szolgáltatás nyújtásról, vagy akár pénzügyi kérdésekről. Ahhoz, hogy korábbi szemléletünket az alapanyagok, nyersanyagok, erőforrások felhasználásának tekintetében át tudjuk alakítani szemléletformálásra van szükség, ez azonban nem újkeletű kezdeményezés, hisz jó néhány évvel ezelőtt a pénzügyi tudatosság megjelenése és ennek népszerűsítése hasonló nehézségekbe ütközött. Kutatásunkban elsőként a pénzügyi tudatossággal foglalkozunk, szekunder adatok alapján áttekintjük miként változott és milyen eredményeket sikerült elérni ezen a területen, másrészt bemutatjuk azon zöld pénzügyi megoldásokat, melyek elérhetőek a lakosság számára. A pénzügyi tudatosság és a zöld pénzügyi megoldások kapcsolatát egy primer kutatás eredményeivel mutatjuk be. A kutatásban támaszkodunk egy korábbi kutatásunk eredményeire is (Baranyi et al., 2023).

Irodalmi feldolgozás

Elsőként tekintsük át, hogy mit is ért a szakirodalom pénzügyi tudatosság, pénzügyi kultúra alatt és kinek a feladata lenne ezen területek népszerűsítése. Adele Atkinson és Flore-Anne Messy 2011-ben egy OECD kutatás keretében 4 kontinens 14 országában, többek között hazánkban is folytattak kutatást a pénzügyi ismeretek feltérképezésére (Atkinson és Messy, 2012). Az eredmények segítségül szolgáltak az adott ország pénzügyi oktatással kapcsolatos stratégiájának kidolgozásában. A kockázat és a hozam kapcsolatát a magyar (86%) és az ír (84%) válaszadók értették a legnagyobb arányban, a helyes válasz aránya átlagosan ezen kérdéskör kapcsán 60% volt. Arra a kérdésre, hogy rendelkezik-e a háztartás költségvetéssel a Malaysiában élő válaszadók 74%-a mondta, hogy igen, Lengyelországban 54%, hazánkban 31% volt ez az arány.

A tanulmány a pénzügyi attitűd kapcsán megfogalmazza, hogy azon háztartások, melyek a rövid távú szükségleteiket előtérbe helyezik a hosszú távú döntésekkel szemben, akkor nem valószínű, hogy fognak tartós megtakarításokban gondolkodni. Ha valaki „tücsök” módjára él, akkor nem fog vészhelyzeti megtakarításokat létesíteni. Kovács Péter és szerzőtársai 2013-ban 12023 fő megkérdezésével készített felmérést, melynek célja többek között, hogy a kérdőívet kitöltő középiskolai diákok pénzügyi ismereteit tudják jellemezni. A válaszadók 51%-a közepesre ítélte saját pénzügyi tudását, melyet 44,4%-ban a családjától kapott, azonban az iskolától várna a válaszadók 54,6%-a az ismeretek biztosítását. Ezen kutatásban is kirajzolódott az az eredmény, hogy a pénzügyi ismereteket felmérő teszt eredményei tekintetében nem volt kiugró különbség a pénzügyeket korábban tanuló és nem tanuló diákok között. Sajnálatos tényként kerül megállapításra a tanulmányban, hogy akik tanultak pénzügyi ismereteket nem alkalmazzák azt hatékonyan hétköznapi életük során. A szerzők javaslatként egy minimum pénzügyi tananyag kidolgozást javasolják melynek fókuszában a gyakorlatorientáltság kell, hogy helyet kapjon (Kovács et al., 2014; Szóka, 2021).

Fontos kiemelni, hogy a hazánkban a Nemzeti kerettanterv is prioritásként kezeli a fenntarthatóság témáját (Resperger, 2022).

Az elmúlt években a pénzügyi tudatosság kapcsán új pénzügyi szolgáltatások láttak napvilágot, melynek terjedését a világválság is felgyorsította, példaként említhetnénk a papírintes banki szolgáltatások kialakítását és terjesztését, online bankolást, vagy épp olyan fizetési módszerek kifejlesztését és alkalmazását, mely méri a vásárlásaink során keletkezett károsanyag-kibocsátás mértékét. Az ember által generált mesterséges anyagok nem, vagy csak nehezen bomlanak le, így egyre sürgetőbbé vált nem csak a hulladékok gyűjtése, külön telepeken történő felhalmozása, hanem a hulladékok szelektív gyűjtése, majd azok feldolgozása és újrahasznosítása. A zero waste szemlélet kialakulásával és terjedésével elérhető, hogy ha egy termék már nem tudja betölteni eredeti funkcióját attól még ne hulladékként kezeljük ezeket, hanem például értékes alapanyagként (MET Central Europe / MET Magyarország, é. n.).

A zero waste kifejezést elsőként egy amerikai vegyész Paul Palmer használta (Greendex, n.d.).

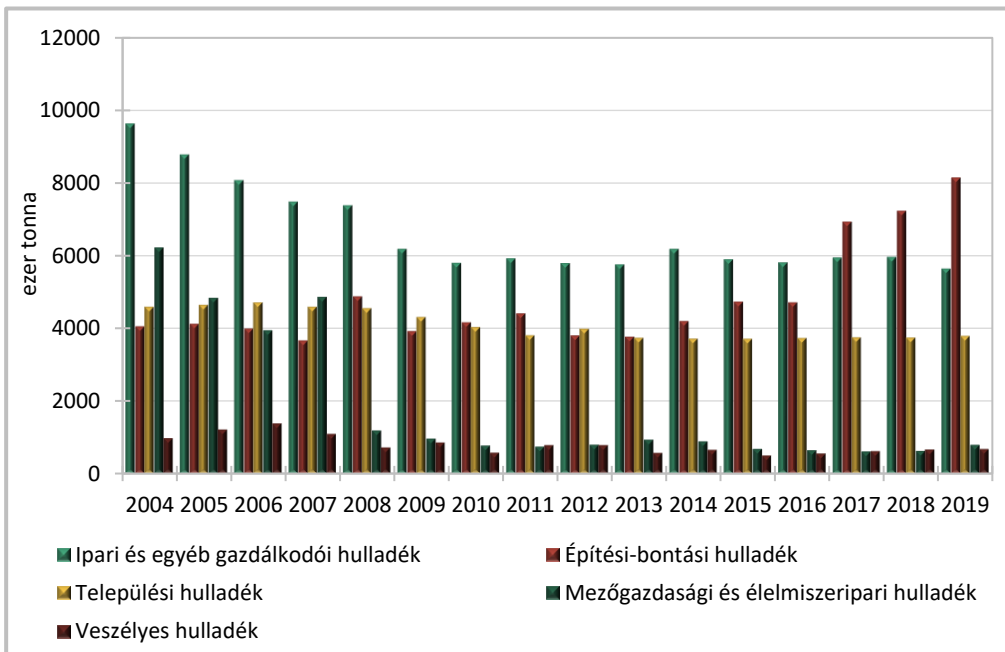
Zero Waste International Alliance egy 2003-ban megalakult szervezet, mely céljának tekinti, hogy népszerűsítse azt a véleményét, hogy a hulladék egyfajta erőforrás, mely üzleti lehetőségeket is rejt magában (Zero Waste International Alliance [ZWIA], n.d.).

A hulladék fogalmát hazánkban a 2012. évi CLXXXV. törvény definiálja, ez alapján hulladéknak tekintjük egy adott állam területén képződő bármely anyag vagy tárgyak összességét, amelytől birtokosa megválik, megválni

szándékozik, vagy megválni köteles. A keletkezett hulladék mennyisége a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatai szerint 2004 és 2009 között csökkent, majd pedig, mint ahogy az 1. ábrán is látható főként az építőipar előretörésének köszönhetően növekedésnek indult.

Az EU-ban 2,5 milliárd tonna hulladék keletkezik, legnagyobb hulladéktermelő Dánia volt 2019-ben, az egy főre jutó hulladék mennyiséget tekintve hazánkban 22%-kal volt alacsonyabb, mint az EU átlag.

Az 1. ábrán a keletkezett hulladék nagyságát mutatjuk be hazánkra vonatkoztatva.

1. ábra: Keletkezett hulladék nagysága Magyarországon

Forrás: KSH (2022) adatai alapján saját szerkesztés

Az EU környezetpolitikájának központi elemei közé tartozik a hulladékok másodlagos hasznosítása, egy európai átlagosan évente 5 tonna hulladékot termel, aminek mindössze 38%-a hasznosul újra, a háztartási hulladékok 60%-a még mindig hulladéklerakókba kerül (European Commission, n.d.).

Anyag és módszertan

A szekunder adatgyűjtést követően primer kutatást folytattunk online módon 2023 áprilisában. A kérdőív zárt és nyílt kérdéseket tartalmazott, előnyben részesítettük a Likert-skálák alkalmazását. A beérkezett 123 db kitöltött kérdőív válaszait Excel program segítségével összesítettük, majd ezt követően SPSS

statisztikai programcsomag segítségével dolgoztuk fel az adatokat. A leíró statisztika elsősorban a válaszok gyakoriságvizsgálatára adtak választ, míg az egyes kérdések közötti kapcsolat elemzésére a keresztábra elemzést választottuk, ezen belül is a Chi-négyzet próbát. Amennyiben a két változó közötti összefüggés vizsgálat eredménye, azaz a Chi négyzet értékéhez tartozó szignifikancia szint 0,05-nél alacsonyabb, akkor elvetjük a H_0 hipotézist. A két változó közötti kapcsolat erősségét a Cramer V mutatóval jellemeztük. (Csallner, 2015; Csernák, 2017)

„A Cramer's V jellemzője, hogy értéke 0 és 1 közötti intervallumban van, amennyiben ez az érték 0, akkor függetlenség áll fenn, ha értéke 1, akkor nagyon erős kapcsolatról beszélhetünk” (SPSSABC.HU, é. n.).

Az alkalmazott módszertan széles körben ismeretes, széles kutatási spektrumban alkalmazott, az utóbbi időszakban a primer kérdőíves kutatások kérdéseinek elemzésénél találkozhatunk keresztábra elemzéssel (Taralik et al., 2023; Juhász, 2022).

Eredmények

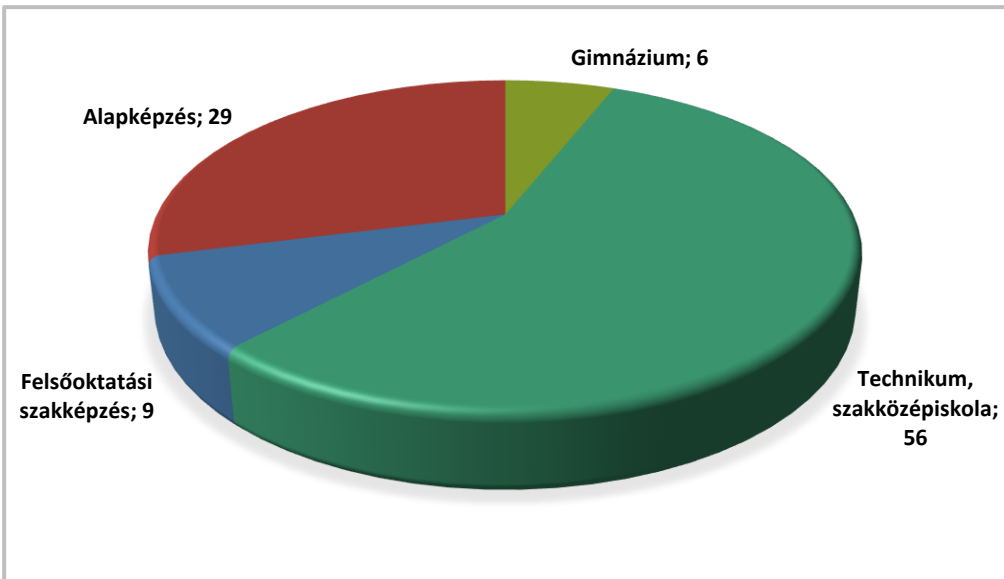
Kutatásunkban összekapcsoltuk a pénzügyi tudatosság és környezettudatosság problémakörét, mely nem mondható újkeletű megközelítésnek. A Z generáció pénzügyekkel kapcsolatos attitűdjeit a Mastercard is vizsgálta 11 országban. Megállapították, hogy a 18-24 éves korosztály nem akar anyagilag szüleiktől függeni, céljuk, hogy saját lábra álljanak a tanulmányaik befejezését követően. A kutatás eredményei szerint a Z generáció természetesnek veszi az érintésmentes fizetési módok alkalmazását, ennek megfelelően a fiatalok 80%-a fizet bankkártyával (házánkban 72%). A felmérés eredményeit a Mastercard új technológia un. tokenizációs technológia kifejlesztésére használta fel, ennek köszönhetően a bankkártya digitalizálása történt meg a mobiltelefonunkra (Fin-TechZone, 2021).

A Mastercard Tred nevű fintech cég elkötelezte magát a környezetvédelem és környezettudatos technológiák mellett, mely nem csak a termékeik során, de például 10000 db fa ültetésében is megnyilvánult (Mastercard (UK), 2021).

A Magyar Bankholding felmérése alapján a 18-24 éves korosztályt jóval nagyobb környezettudatosság jellemzi, de sajnos ez nem épül be a mindennapi pénzügyekbe. A felmérés szerint nemcsak a vásárlásoknál jellemző az árérzékenység, hanem a bankválasztás során is. A megkérdezettek számára a legfontosabb szempont az ár (58%), illetve a kényelem (51%), míg az adott bank környezettudatosságát kevésbé tartják mérvadónak (30%). Éppen ezért fontos feladat még a pénzügyi tudatosság mellett a fiatalok fenntarthatóságot támogató

környezettudatos magatartásra való ösztönzése is. A kutatás rávilágított emellett arra is, hogy a megkérdezettek 51%-a még sosem hallotta a „zöld bankolás” kifejezést, illetve akik már hallották ők sem adtak meggyőző magyarázatot a fogalom ismertségére, azonban 33%-uk hajlandó lenne zöld megoldásokat választani a pénzügyeiben, például „zöld” bankkártyát (Tóth, 2022).

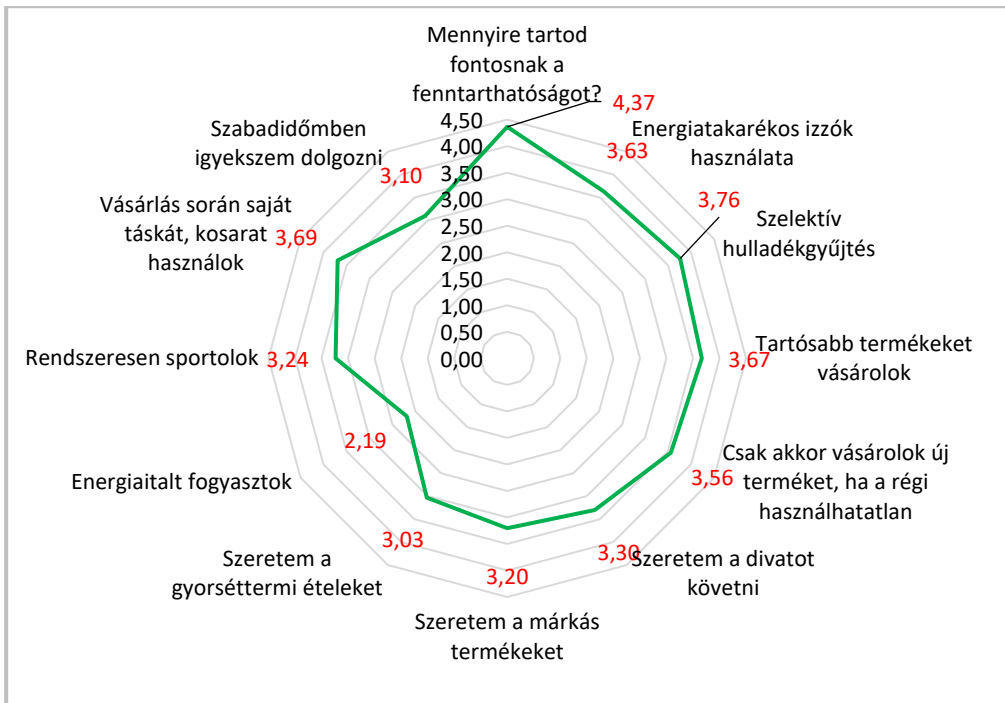
A szekunder adatok vizsgálatát követően kíváncsiak voltunk arra, hogy saját kutatásunk milyen eredményeket szolgáltat. A válaszadók 74%-a volt nő és 26%-a volt férfi, a legidősebb válaszadó 1996-ban született, a legfiatalabb 2008-ban, a válaszadók átlagéletkora 21 év. A válaszadók iskolai tanulmányait a 2. ábra mutatja %-ban, legnagyobb százalékban felsőfokú tanulmányokat folytattak a válaszadók a megkérdezés idején.

2. ábra: Iskolai tanulmányok a Z generáció körében (%)

Forrás: Saját szerkesztés

A 3. ábrán az általunk megfogalmazott állítások Likert-skála átlag értékeit láthatjuk, ahol a válaszadók egytől hatig minősíthették saját belátásuk szerint a megfogalmazott szempontokat.

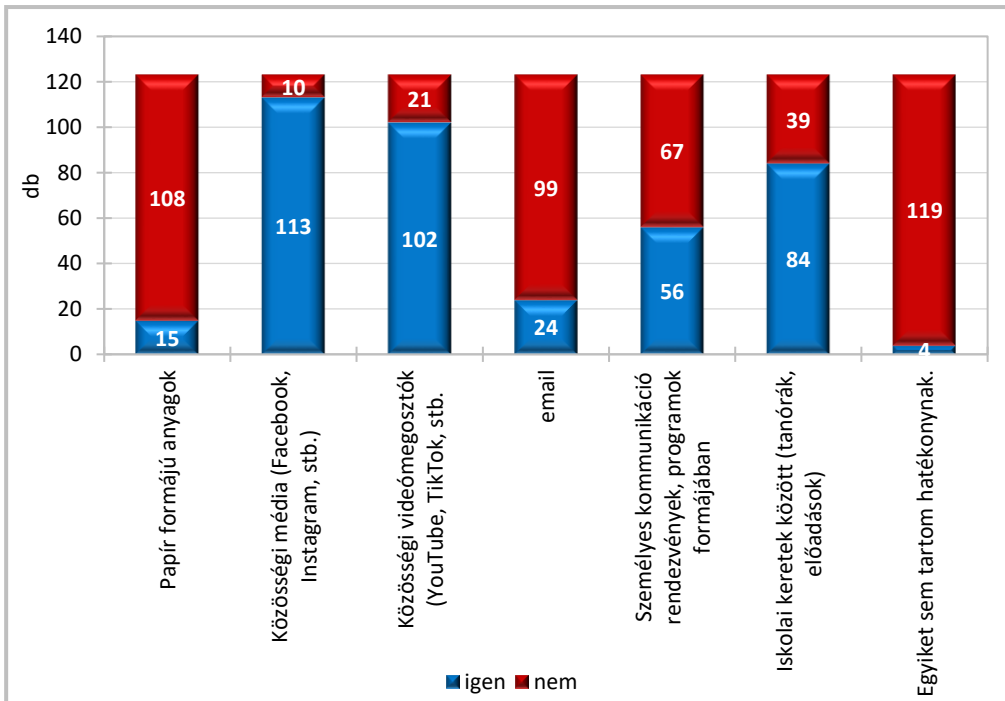
3. ábra: Z generáció véleménye ez primer kutatás tükrében

Forrás: Saját szerkesztés

A 3. ábra alapján elmondható, hogy az általunk megkérdezett Z generáció tagjai nem szeretnek energiaitalt fogyasztani, kevésbé rajonganak a kifejezetten márkásnak mondott termékekért. Sajnos a termékek tartóssága a vásárlás során nem elsődleges szempont és ezen generációnál is jellemző, hogy nem csak akkor vásárol egy-egy terméket, amikor az már tönkrement. A vásárlásukhoz szükséges jövedelmet igyekeznek saját maguk megkeresni, de 33%-uk esetén egyáltalán nem jellemző ez a tevékenység. Fontos kiemelni, hogy a fenntarthatóságot szinte mindenki fontosnak tartotta, ugyanakkor közel 50%-uk nem lenne hajlandó a témában ismereteit bővíteni. A kérdőívünk tartalmazta az alábbi kérdést: „Milyen platformokat tartanál hatékonyak a fenntarthatósággal kapcsolatos kommunikáció során?” A válaszokat az alábbi oszlopdiagramon foglaltuk össze. A papír alapú tájékoztatásról kijelenthetjük, hogy ez már a múlt eszköze ennél a generációnál, az információáramlás platformja a közösségi média, ami ott hír az valóban hírnek számít, már az email használata is meglehetősen régimódinak számít. A személyes tájékoztatásra és az iskolai előadásra viszont szükség van a megkérdezettek szerint is, szerencsére mindössze négy válaszadó volt, aki egyik kommunikációs megoldást sem tarja hatékonyak.

„Az 1995 és 2009 között született fiatalok, azaz a Z generáció médiafogyasztása az online térben meghaladja a napi 5 órát. A náluk néhány évvel idősebb millenáris generáció (1980-1994 között születettek) más néven az Y generáció, szintén napi 4-5 órát tölt aktív internetezéssel.” (Cluster Media, é. n.).

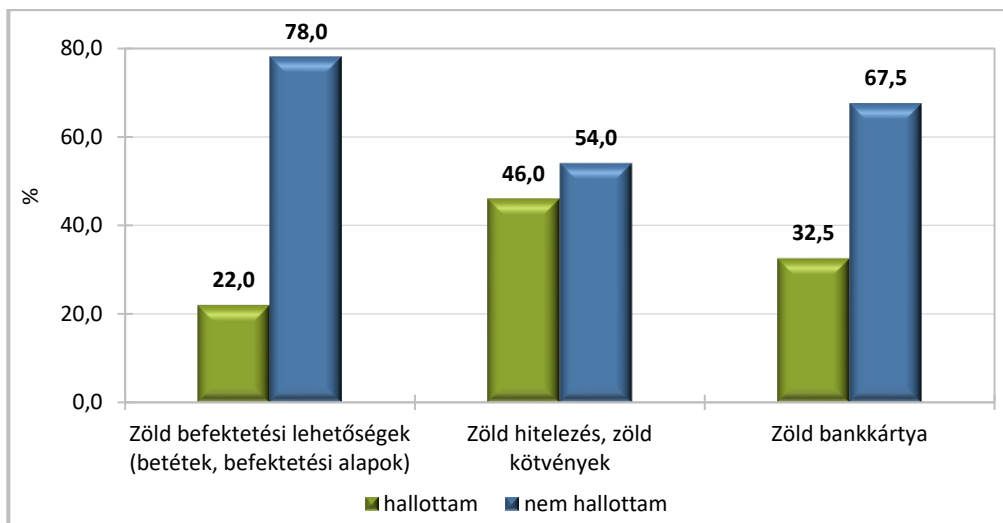
A 4. ábrán mutatjuk be a primer kutatásunk keretében vizsgált válaszadók média használati szokásait.

4. ábra: Médiafogyasztási szokások az ismeret terjesztésben

Forrás: Saját szerkesztés

Az újnak mondható zöld pénzügyi megoldások ismertségét az 5. ábra szemlélteti. A legnagyobb ismertségnek a zöld kötvények és a zöld hitelek örvendenek a megkérdezettek körében, de összességében alacsony ezen termékek ismertsége a megkérdezettek körében, és mint később látni fogjuk ezt nem befolyásolja, hogy ki milyen szinten folytat iskolai tanulmányokat.

5. ábra: Zöld pénzügyi megoldások ismertsége a Z generáció körében

Forrás: Saját szerkesztés

Vizsgáltuk, hogy a válaszadók neme befolyásolja-e, hogy milyen platformokon tájékozódik leginkább. Hipotézisünk csak az email olvasás esetén igazolódott, a többi esetben ugyanolyan nagyságrendben használják tájékozódásra az egyes platformokat a nők és a férfiak. Az e-mailek esetén a nőknél nagyobb arányú válasz mutatkozott ezen platform használatára, mint a férfi válaszadók körét tekintve. Keresztábra elemzéssel vizsgáltuk, hogy a jelenlegi tanulmányok befolyásolják-e a válaszadóinkat abban, hogy milyen zöld pénzügyi megoldást ismernek. A hipotézisünk az volt, hogy a középiskolások kevésbé ismerik ezen megoldásokat, mint a felsőoktatásban tanulók. Az 1. táblázat a zöld hitelezés és zöld kötvények, valamint az iskola típusa közötti kapcsolat eredményét mutatja.

A hipotézisünk nem igazolódott, ugyanis statisztikailag nem mutatkozott igazolható különbség a válaszadók között az iskolai tanulmányok szintje alapján.

1. táblázat: Iskolai végzettség kapcsolata a zöld pénzügyi megoldások ismertségével

Crosstab				
Count				
		Zöld hitelezés, zöld kötvények		Összesen
		nem	igen	
A jelenlegi tanulmányaidat milyen típusú intézményben folytatod?	<i>Gimnázium</i>	3	5	8
	<i>Technikum, szakközépiskola</i>	31	36	67
	<i>Felsőoktatási szakképzés</i>	8	3	11
	<i>Alapképzés</i>	24	13	37
Összesen		66	57	123
Chi-Square Tests				
		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square		5,789a	3	0,122
Likelihood Ratio		5,898	3	0,117
Linear-by-Linear Association		4,583	1	0,032
N of Valid Cases		123		

Forrás: Saját számítás és szerkesztés

Összefoglalás

A 18-24 év közötti generáció viselkedését számos kutatás vizsgálta az elmúlt években. Ezen generáció az internet világában nőtt fel. Saját kutatásunk is azt igazolja, hogy az információáramlást tekintve akkor a legcélravezetőbb a közlés, ha a csatorna formája valamely közösségi média. A Z generáció válaszait nem csak a pénzügyek terén vizsgáltuk, hanem azon megközelítésből, hogy mennyire ismerik a válaszadók a fenntarthatóság elősegítését támogató megoldásokat, főként a zöld pénzügyi megoldások tekintetében. Tanulmányunkban bemutattuk, hogy a pénzügyi tudatosság nem minden esetben jelenik meg a mindennapi életben mutatkozó válaszreakciókban. Ugyanezen eredmény mutatkozik a fenntarthatóság kapcsán is, fontos a környezetvédelem, a fenntarthatóság kérdésköre, de csak kis mértékben akarunk erről többet hallani vagy éppen ennek érdekében tenni. A fenntarthatóság témájának népszerűsítésére a papíralapú platformok elavultnak tekinthetők, de a személyes tájékoztatás még mindig hatékony eszköz lehet a meggyőzéshez.

Irodalomjegyzék

2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról.

Atkinson, A., & Messy, F.-A. (2012, Mar 26). *Measuring Financial Literacy: Results of the OECD / International Network on Financial Education (INFE) Pilot Study*. OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions. Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD). ISSN: 20797117 (online). DOI: <https://doi.org/10.1787/5k9csfs90fr4-en>.

Baranyi A., Papp K., Széll A. és Zsigrai H. (2023). A „Z” generáció véleménye a zöld pénzügyekről egy primer kutatás tükrében. In Varga János, Csiszárík-Kocsir Agnes és Garai-Fodor Mónika (szerk.). *Vállalkozásfejlesztés a XXI. században XIII./1. Kihívások és lehetőségek a gazdaság eltérő szegmenseinél interdiszciplináris megközelítésben*, 147–155. Óbudai Egyetem, Keleti Károly Gazdasági Kar, Budapest. ISBN 978-963-449-326-6. Letöltve: 2023.10.24., forrás: https://kgk.uni-obuda.hu/wp-content/uploads/2023/10/VF_2023_I_kotet.pdf.

Cluster Media (é. n.). *Médiafogyasztás 2022-ben – Hol töltik az időt a fiatalok?* Cluster Media. Letöltve: 2023.09.01., forrás: <https://clustermedia.hu/blog/media/mediafogyasztas>.

Csallner A. E. (2015). Bevezetés az SPSS statisztikai programcsomag használatába. Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar. Letöltve: 2023.07.06., forrás: http://www.jgypk.hu/tamop15e/tananyag_html/spss/index.html.

Csernák J. (2017). A lakosság megtakarításokkal kapcsolatos preferenciáinak vizsgálata primer kutatás alapján. *Acta Carolus Robertus*, 7(1):39–50. Letöltve: 2023.09.01., forrás: https://epa.oszk.hu/02400/02498/00013/pdf/EPA02498_acta_carolus_robertus_2017_01_039-050.pdf.

European Commission. (n.d.). *Waste and recycling*. Retrieved: 01-09-2023, from https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling_en.

FinTechZone. (2021. július 13.). *A magyar Z generáció előnyben részesíti a digitális fizetési megoldásokat*. Digitális pénzügyek. Letöltve: 2023.04.10., forrás <https://fintechzone.hu/a-magyar-z-generacio-elonyben-reszesiti-a-digitalis-fizetesi-megoldasokat/>.

Greendex. (n.d.). *Zero waste*. Retrieved: 01-09-2023, from <https://greendex.hu/zero-waste/>.

Juhász, I. (2022). Personality profile of financial sales staff based on Super’s Work Values Inventory. Hungarian Statistical Review. *Journal of the Hungarian Central Statistical Office*, 5(1):48–74. DOI: <https://doi.org/10.35618/hsr2022.01.en048>.

- Kovács P. – Révész B. – Ország G. (2014). A pénzügyi kultúra és attitűd mérése. „Marketing megújulás” – Marketing Oktatók Klubja 20. Konferenciája. Konferenciakötet. Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar, Szeged. ISBN: 978-963-306-312-5. Letöltve: 2023.08.16., forrás: <https://docplayer.hu/108373593-A-penzugyi-kultura-es-attitud-merese.html>.
- Központi Statisztikai Hivatal – KSH. (2022. október 31.). *Kezelt hulladék*. Fenntartható fejlődési célok. Letöltve: 2023.09.01., forrás: <https://ksh.hu/s/kiadvanyok/fenntarthato-fejlodes-indikatorai-2022/3-31-sdg-9#2-abra>.
- Mastercard (UK) (2021, November 3). *Tred launches Mastercard green debit card to help track and offset users' carbon footprint*. Retrieved: 25-04-2023, from <https://www.mastercard.com/news/europe/en-uk/newsroom/press-releases/en-gb/2021/november/tred-launches-mastercard-green-debit-card-to-help-track-and-offset-users-carbon-footprint/>.
- MET Central Europe / MET Magyarország. (é. n.). *Zero Waste: jelentése, története és gyakorlati alkalmazása*. Letöltve: 2023.09.30., forrás: <https://hu.met.com/hu/mind-the-fyouture/mindthefyouture/zero-waste-jelentese-tortenete-es-gyakorlati-alkalmazasa>.
- Resperger R. (2022). A környezetvédelem és a fenntarthatóság megjelenése a középiskolai oktatásban néhány tantárgyi példafeladaton keresztül. In Széles Zsuzsanna, Resperger Richárd, Szőke Tünde Mónika (szerk.). *A kriptovaluták szerepe a fenntartható gazdaságban*. XVI. Soproni Pénzügyi Napok pénzügyi, adózási és számviteli szakmai és tudományos konferencia, Sopron, 2022. szeptember 28–30. Konferenciakötet, 206–223. Soproni Egyetem Kiadó.
- SPSSABC.HU (é. n.). Kétváltozós elemzés: Khi négyzet próba jelentése és alkalmazása az SPSS-ben. *SPSSABC.HU*. Letöltve: 2023.09.01., forrás: <https://spssabc.hu/ketvaltozos-elemzes/khi-negyzet-proba/>.
- Szóka K. (2021). A pénzügyi kultúra és tudatosság meghatározása és Magyarországi helyzete. *Economica*, XII(3-4). DOI: <https://doi.org/10.47282/economica/2021/12/3-4/10417>.
- Taralik, K., Kozák, T., & Molnár, Zs. (2023, June 30). Channel preferences and attitudes of domestic buyers in purchase decision processes of high-value electronic devices. *Entrepreneurial Business and Economics Review*, 11(2):121–136. DOI: <https://doi.org/10.15678/EBER.2023.110206>.
- Tóth B. (2022. november 22). *A fiatalok harmada zöld pénzügyi megoldásokra váltana*. Világgazdaság. Letöltve: 2023.04.10., forrás: <https://www.vg.hu/vilag-gazdasag-magyar-gazdasag/2022/11/a-fiatalok-harmada-zold-penzugyi-megoldasokra-valtana>.
- Zero Waste International Alliance (ZWIA) (n.d.): Who is the Zero Waste International Alliance (ZWIA). Retrieved: 19-11-2023, from <https://zwia.org/>.